

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет психології

Кафедра психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екзистенційна арттерапія

Освітня програма «Психологія»

Спеціалізація (за наявності) _____

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол № 1 від 26
серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Екзистенційна арттерапія
Освітня програма	Психологія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Освітній рівень	(бакалавр)
Статус дисципліни	(вибіркова)
Курс / семестр	4 / 8
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Анотація до курсу
<p>Навчальний курс "Екзистенційна арттерапія" належить до дисциплін вільного вибору аспіранта й спрямований на реалізацію прикладної складової професійного становлення майбутнього доктора філософії з психології. Особливістю спецкурсу є намагання поєднати мистецтво та екзистенційні принципи арттерапії з феноменологічно-екзистенційним підходом до консультативної практики. Запропонований терапевтичний підхід до роботи з клієнтами з емоційними та психічними розладами має естетичну та художню основу.</p> <p>Курс структуровано таким чином, щоб ознайомити здобувачів PhD з понятійним апаратом, сучасними тенденціями розвитку сучасної арттерапії й технологією застосування арттерапевтичних технік для надання психологічної допомоги клієнтам з екзистенційними проблемами (невлаштованість особистого життя, низька самоповага, почуття провини, переживання життєвих втрат, роздуми над сенсом життя, виснажливі вагання у прийнятті рішень, труднощі на шляху до усвідомлення своєї свободи й власних можливостей, ідентифікація чинників, що блокують свободу, прийняття відповідальності за те, що відбувається з людиною, розпізнавання чинників, що заважають росту особистості тощо).</p>
Мета та цілі курсу
<p>Мета: ознайомити аспірантів із сучасними підходами до практики психологічної допомоги клієнтам з екзистенційними проблемами; вироблені базових практичних умінь і навичок використання арт-терапевтичних методів і технік; формуванні морально-етичних принципів і відповідальності; усвідомленні професійної ідентичності та становленні фахової компетентності майбутніх психологів.</p> <p>Цілі курсу: реалізувати прикладну складову професійного становлення майбутніх докторів філософії з психології шляхом поєднання фахової та практичної підготовки, забезпечення ґрунтовних знань з теорії та методики надання психологічної допомоги клієнтам з екзистенційними проблемами засобами арт-терапії.</p>
Компетентності
<p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачас глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p>ЗК5. Здатність до розуміння особистісного буття людини та суспільного контексту її</p>

життєдіяльності.

СК6. Здатність планувати та здійснювати психологічний супровід особистості в різних умовах діяльності та розвитку на підставі результатів теоретичного/емпіричного дослідження

Результати навчання

ПР5. Розробляти та застосовувати методологічну базу власного наукового дослідження для вирішення актуальної наукової/прикладної /практичної проблеми в галузі психології.

ПР6. Формулювати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати та поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері.

Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин - 90
Лекції	12 (денна ф.н.); 4 (заочна ф.н.)
практичні	18 (денна ф.н.); 6 (заочна ф.н.)
самостійна робота	60 (денна ф.н.); 80 (заочна ф.н.)

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
8	Психологія	4	вибірковий

3. Опис курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретико-методологічні засади екзистенційної арттерапії. 1. Сутність екзистенційної концепції терапевтичної допомоги. 2. Екзистенційно-гуманістичний підхід до арттерапії. 3. Арттерапії як метод особистісного зростання через творче самовираження. 4. Види арттерапії	Лекція, практичне	Паркулаб О.Г. Екзистенційна психологія як філософський праксис. <i>Науковий вісник Херсонського держ.ун-у. Серія: Психологічні науки.</i> Херсон, 2018. Вип. 3. Т. 1. С. 104-110. http://pj.kherson.ua/file/2018/psychology_03/ukr/part_1/20.pdf Паркулаб О. Г. Відчуття Dasein як універсальний екзистенційний чинник розуміння процесу людського життя. <i>Зб. наукових праць : психологія. Івано-Франківськ,</i> 2019. Вип. 25. С.135-142. Паркулаб О.Г.,	Опрацювати питання лекції з метою підготовки до практичного заняття; Обміркувати теми й запитання для дискусії. Практичні завдання: а) наведіть приклад звернення потенційного клієнта по психологічну допомогу та визначте спектр екзистенційних проблем, які можна вирішити за допомогою арт-терапії; б) користуючись відомою класифікацією, вкажіть види арт-терапії; П. Гносеологічні	12 – максимальний бал (2 – за усну відповідь, 10 – за експрес-тестування) Написати есе «Етика екзистенціалізму. Свобода вибору та відповідальність у роботі психолога»	1 тиж.

		<p>Федик О.В., Хрущ О.В. Конструктивістськ о-екзистенційний підхід до консультативної допомоги особистості. Зб. <i>матеріалів Міжнар наук.-практ. конф.</i> Івано-Франківськ, 2021. С. 133-136. Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования : уч. пос. Санкт-Петербург, 2000. С.30-59, 138-186. http://www.klex.ru/6sq Арт-терапия в роботі психолога: інноваційні підходи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції / уклад. Молчанова О.М.; за заг. ред. Жосана О.Е., 2021. 150 с Москалець В.П. Психологія особистості : навч. посіб. Київ, 2013. 354-367. Ільченко І.С. Арт-терапия: навч. посібн. для студ. Умань, 2013. С.5-17. http://chito.in.ua/navchalenij-posibnik-dlya-studentiv-dennoyi-ta-zaochnoyi-formi.html Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібн. / за ред. З.Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100. http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files</p>	<p>завдання: а) сформулюйте теоретичні ідей, у контексті яких виникла арт-терапія; б) підготуйте цитати і/або передайте зміст висловлювань відомих психотерапевтів про арт-терапію; проаналізуйте погляди відомих арт-терапевтів на процес терапії мистецтвом. ІІІ. Дидактичне завдання: Дайте відповіді на запитання експрес-тесту. 2 год.</p>		
--	--	---	---	--	--

		Колпакчи О. С. Арт-терапія : курс лекцій : навч. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2016. С.6-25.			
Тема 2. Психологічні механізми. Екзистенційна модель механізмів захисту. 1. Психологічний зміст проєкції. 2. Риси переносу і контрпереносу в терапії. 3. Види захисту від тривоги, пов'язаної зі смертю, свободою, ізоляцією, безглуздістю.	Лекція, практичне	<p>Moon, В. (1995). Existential art therapy: The canvas mirror. Springfield, IL: Charles C Thomas.</p> <p>Паркулаб О.Г. Основи психотерапії: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, 2007. С.22-27, 58-63, 77 http://www.d-learn.pu.if.ua</p> <p>Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования : уч. пос. Санкт-Петербург, 2000. С.30-59, 138-186. http://www.klex.ru/6cq</p> <p>http://www.d-learn.pu.if.ua</p> <p>Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції : навч. посіб. / за ред Т.С. Яценко. Київ, 2008. С. 9-94. https://library.udpu.edu.ua/library_files/423691.pdf</p> <p>Колпакчи О. С. Арт-терапія : курс лекцій : навч. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2016. С.29-31, 66-68.</p> <p>Ільченко І.С. Арт-терапія: навч. посібн. для студ. Умань, 2013.С.32-50. http://chito.in.ua/navchalenij-posibnik-dlya-studentiv-dennoyi-ta-zaochnoyi-formi.html</p>	Опрацювати питання лекції з метою підготовки до практичного заняття; Обміркувати теми й запитання для дискусії. Навчальне завдання: а) навести приклади застосування техніки проєкції та дії механізмів переносу і контрпереносу. б) підібрати мультимедійний матеріал з арт-терапії та обґрунтувати застосування проєктивного підходу до інтерпретації образотворчої продукції. в) вкажіть спектр показань для проведення арт-терапевтичної роботи в системі освіти, медицини. Творче завдання: Написати есе на тему “Арт-терапевтичні традиції України”. Інтерактивне завдання: виберіть собі партнера в групі студентів і застосуйте проєктивну вправу. Завдання для самоаналізу: виконати вправу “Захисні механізми”. Як ви відчуваєте екзистенційну тривогу? Які механізми захисту	12 – максимальний бал (2 – за усну відповідь)	1 тиж.

		Фройд З. Вступ до психоаналізу ; [пер. з нім. П. Тарашук]. Київ : Основи, 1998. 709 с.	застосовуєте? 2 год.		
Тема 3. Особливості консультативного контакту в екзистенційній арттерапії. 1. Гуманістичні принципи арттерапевтичної взаємодії. 2. Риси екзистенційно орієнтованого консультанта. 3. Психологічний зміст понять: автентичність, зустріч, «тут і тепер». 4. Специфіка стосунків «екзистенційний консультант-клієнт».	Лекція, практичне	Паркулаб О.Г. Терапевтичний діалог як співтворчість консультанта і клієнта. <i>Габітус</i> . № 15, 2020. С.187-191. Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, 2007. С.35-40. http://www.d-learn.pu.if.ua Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. С.8-26. https://www.twirpx.com/file/394644/П Приходько Ю. О. Практична психологія: Введення у професію: навч. посібник. Київ, 2010. 90-105 с. http://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/praktichna_psixologia.pdf Лебедева Л. Д. Практика арт-терапії: підходи, діагностика, система занять. Санкт-Петербург : Речь, 2003. С.7-28. https://www.klex.ru/eon Колпакчи О. С. Арт-терапія : курс лекцій : навч. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2016. С.6-42.	Опрацювати питання лекції з метою підготовки до практичного заняття; обміркувати теми й запитання для дискусії. Дидактичні завдання: 1. Визначте, до якої категорії професійних знань належать наступні твердження консультанта: “не нашкодь”; “деяких клієнтів слід вчити правильно жити”; “особисті проблеми консультанта не впливають на стосунки з клієнтом” та ін.; 2. Сформулюйте 5-6 висловлювань, які належать кваліфікованому і, які – некваліфікованому консультантові. 3. Ігрове завдання: Уявіть, що ви арт-терапевт і вам необхідно обладнати арт-терапевтичний кабінет. 4. Інтерактивні завдання: 1) підберіть 2-3 вправи на розвиток навичок невербальної взаємодії для застосування в групі з навчальною	8 – максимальний бал (по 4 бали – за поточний контроль та за творче завдання)	1 тиж.

		<p>Шоттенлоэр Г. Рисунок и образ в гештальттерапии. Санкт–Петербург, 2001. 224 с. http://psiholog-dnepr.com.ua/view-and-read/knigi-po-skazkoterapii</p>	<p>метою. 2) провести арт-терапевтичну техніку «Дзеркало» та обговорити відчуття і переживань обох партнерів тощо. Запитання для самоаналізу: Наскільки ви конгруентні в консультуванні? На основі чого робите такі висновки? Наскільки вам вдається виявляти безумовно позитивне ставлення? На що спираєтесь у своїх висновках? Наскільки ви емпатійні й чому так вважаєте? 2 год.</p>		
<p>Тема 4. Структурування арттерапевтичного процесу.</p> <p>1. Фізичний і емоційний компоненти арт-терапевтичного процесу.</p> <p>2. Модель арт-терапевтичної сесії (заняття).</p> <p>3. Система арттерапевтичних занять.</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>Ільченко І.С. Арт-терапія: навч. пос. для студ. Умань, 2013.С.55-59. http://chito.in.ua/navchalenij-posibnik-dlya-studentiv-dennoyi-ta-zaочноyi-formi.html</p> <p>Колпакчи О. С. Арт-терапія : курс лекцій : навч. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2016. С.59-66.</p> <p>Бетенски Мала Гитлин. Что ты видишь? Новые методы арт-терапии. Москва, 2002. С.25-31. https://docplayer.ru/80566212-Betenski-chto-ty-vidish-novye-metody-art-terapii-skachat.html</p> <p>Дженнингс Сью.</p>	<p>Опрацювати питання лекцій з метою підготовки до практичних занять; обміркувати теми й запитання для дискусії. Експериментально-дослідницьке завдання: 1. Використайте в повсякденному житті прийоми підтримки: підбадьорювання і заспокоєння. Запишіть їх і проаналізуйте. 2. Наведіть приклади застосування різних технік: відкриті й закриті запитання, інтерпретація, конфронтація та ін.</p>	<p>16 – максимальний бал (10 – за експрес-тестування, 4 – за творче завдання, 2 – за поточне опитування)</p>	<p>2 тиж.</p>

		<p>Сны, маски и образы: Практикум по арт-терапии. С. 37-59. https://www.klex.ru/eon Лебедева Л. Д. Практика арт-терапии: подходы, диагностика, система занятий. Санкт-Петербург, 2003. С.65-105. https://www.klex.ru/eon Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. Москва, 2003. С. 145-226. http://ural-education.ru/wp-content/uploads/2016/12/</p>	<p>Ігрове завдання: 3 групи студентів оберіть собі партнера для проведення першої бесіди з клієнтом. Консультативний практикум: застосувати техніку «плями, каракулі» (за М. Бетенські). Провести обговорення й обмін враженнями від творчого процесу. Підбрати та застосувати в групі арт-терапевтичні техніки. Дидактичне завдання: дати відповіді на запитання експрес-тесту.</p> <p>4 год.</p>		
<p>Тема 5. Психотерапевтичні методи дослідження людської екзистенції. 1. Арт-терапевтична діагностика в контексті герменевтичних методів. 2. Феноменологія, дослідницькі ресурси і обмеження методу арт-терапевтичної діагностики. 3. Феноменологічний аналіз досвіду переживання себе-у-світі. 4. Арт-терапевтичні техніки і методи особистісного</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>Титаренко Т. М. Кризове психологічне консультивання. Київ, 2004. С.9-96. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібн. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100. http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files Ільченко І.С. Арт-терапія: навч. посібн. для студ. Умань, 2013.С.59-67. http://chito.in.ua/navchalenij-posibnik-dlya-studentiv-dennoyi-ta-zaochnoyi-formi.html Дженнингс Сью. Сны, маски и образы: Практикум по арт-терапии. С.</p>	<p>Опрацювати питання лекцій з метою підготовки до практичних занять; обміркувати теми й запитання для дискусії. Провести самоаналіз: 1. Чи сповна ви переживаєте своє існування як реальне? Відповідаючи, намагайтесь бути максимально конкретними. 2. Оцініть рівень особистої відповідальності за формування власного буття. Яким чином ви могли би зменшити частку уникнення відповідальності за</p>	<p>14 – максимальний бал (8-за творче завдання, 6 – за поточне опитування)</p>	<p>2 тиж.</p>

<p>зростання (малювання, тілесно-орієнтована терапія, бібліотерапія, казкотерапія).</p>		<p>37-59. https://www.klex.ru/eon Колпакчи О. С. Арт-терапія : курс лекцій : навч. посібник. Бердянськ : БДПУ, 2016. С.46-272. Лебедева Л. Д. Практика арт-терапії: підходи, діагностика, система занять. Санкт-Петербург, 2003. С.65-105. https://www.klex.ru/eon Карпенко З.С. Герменевтика психологічної практики : посібн. Київ, 2001. 116 с. Паркулаб О.Г. Феноменологічний аналіз у віковому екзистенційному консультуванні та його аксіологічні акценти. <i>Психологія особистості</i>. № 1 (3), 2012. С.129-138. http://ps.pu.if.ua/2012_3/14Park.pdf Паркулаб О.Г. Екзистенційний підхід до тлумачення жіночого архетипу. <i>Молодий вчений</i>. 2016. № 10 (37). С. 326-330. http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/10/74.pdf</p>	<p>власне життя? Практичне завдання: підібрати проєктивні тести для самодіагностики. Зробити висновок про ймовірні проблеми, пов'язані з діагностованими сферами. Завдання для групової роботи: застосувати стандартизовані методики (тести М. Куна та Т. Макпартленда на самоідентифікацію) у поєднанні зі спонтанним малюнком на тему «Хто Я?». Провести обговорення та інтерпретацію. Консультативний практикум: проінтерпретуйте сновидіння, застосовуючи невербальні методи (наприклад, протанцювати або намалювати сновидіння). 4 год.</p>		
<p>Тема 6. Арт-терапевтичний підхід до консультування клієнтів з екзистенційними проблемами. 1. Екзистенційний досвід і малювання. 2. Екзистенційна герменевтика душевного</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>Паркулаб О.Г. Основи психотерапії: навч.-метод. комплекс. Івано-Франківськ, 2007. С.58-63. http://www.d-learn.pu.if.ua Нельсон-Джоунс Р. Теорія і практика консультування : уч. пос. Санкт-Петербург, 2000.</p>	<p>Опрацювати питання лекцій з метою підготовки до практичних занять; обміркувати теми й запитання для дискусії. Провести самоаналіз: 1. Чи замислювались ви над безглуздістю життя? Який її вплив на існування людей? 2. Визначте міру</p>	<p>28 – максимальний бал (за презентацію або реферат)</p>	<p>2 тиж</p>

<p>страждання (неврози, психосоматика, депресії) на матеріалі художньої літератури (бібліотерапія).</p> <p>3. Екзистенційний аналіз з використанням методів арт-терапії.</p> <p>4. Прикладна логотерапія.</p>		<p>С.30-59, 138-186. http://www.klex.ru/6c4 Паркулаб О.Г. Феноменологічний аналіз у віковому екзистенційному консультуванні та його аксіологічні акценти. <i>Психологія особистості</i>. № 1 (3), 2012. С.129-138. http://ps.pu.if.ua/2012_3/14Park.pdf Паркулаб О.Г. Пізнання мови архетипів як основа співтворчості людини й навколишнього світу. <i>Науковий часопис НПУ ім.М.П.Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки : зб. наук. праць. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013. № 40 (64). С.244-252.</i> Паркулаб О.Г. Екзистенційний підхід до тлумачення жіночого архетипу. <i>Молодий вчений</i>. 2016. № 10 (37). С. 326-330. – стаття міжнар.наукометр. бази http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/10/74.pdf Ільченко І.С. Арт-терапія: навч. посібн. для студ. Умань, 2013.С.59-67. http://chito.in.ua/navchalenij-posibnik-dlya-studentiv-dennoyi-ta-zaochnoyi-formi.html Дженнингс Сью. Сны, маски и образы: Практикум по арт-терапии. С. 37-59. https://www.klex.ru/eon Moon, В. (1995).</p>	<p>власного відчуття екзистенційного вакууму. Чи потерпаєте від екзистенційної фрустрації?</p> <p>3. Визначте наповненість вашого життя сенсом, якщо його потенційними джерелами є: робота, кохання, страждання, минуле і надсенси.</p> <p>4. Якщо ви зараз втратили сенс життя, то в якій спосіб можете собі допомогти його віднайти?</p> <p>Практичне завдання: Визначте проблеми ваших однолітків методом опитування. Вкажіть, до яких сфер життя вони належать. Опишіть якусь одну екзистенційну проблему, що потребує допомоги консультанта, та вкажіть ймовірні її вирішення за допомогою методів арт-терапії.</p> <p>Скласти список з 10-ти художніх творів різних авторів, які можна використовувати як бібліотерапевтичні, (з докладним описом можливого ефекту від даного твору).</p> <p>Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ): Підготувати презентацію або реферат на одну із</p>		
---	--	---	---	--	--

	Existential art therapy: The canvas mirror. Springfield, IL: Charles C Thomas.	запропонованих тем. 4 год.		
4. Система оцінювання курсу				
Загальна система оцінювання курсу	<p>Поточний контроль – 16 балів; Експрес-тестування – 20 балів; Контрольна робота – 10 балів; Самостійна робота та індивідуальні (творчі) завдання – 54 бали; Разом – 100 балів.</p> <p>Додаткові бали присуджуються: за участь у науково-дослідній роботі (підготовка публікацій і виступ на конференції – по 5 балів), опрацювання завдань з самоаналізу – по 2 бали (за кожен тему). Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)»</p>			
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019)» - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>			
Вимоги до письмової роботи	<p>Деталізуючи критерії та нормативи оцінювання знань, виходимо з умовного поділу помилок на власне помилки та недоліки. Помилками вважаються огріхи, допущені у відповідях, що спотворюють або зовсім змінюють зміст означення, положення, твердження. Якщо помилка повторюється в роботі, це свідчить про незнання або нерозуміння студентом певного положення і її вважають однією помилкою. Помилки свідчать про істотні прогалини в знаннях студента. Недоліками вважаються огріхи, які є наслідком неуважності або неохайності студента під час відповіді та мають другорядне значення. Три недоліки прирівнюються до однієї помилки. В оцінюванні відповідей встановлюються такі вимоги: 5 балів (відмінно) виставляються, коли у відповіді допущено не більше одного недоліку; 4 бали (дуже добре та добре) – коли в роботі помилок немає, але допущено не більше трьох недоліків, що прирівнюються до помилки; 3 бали (задовільно) – коли в роботі допущено не більше 4 недоліків або зроблено дві помилки; 2 бали (достатньо), коли в роботі допущено більше трьох помилок, 1 бал (незадовільно) – коли в роботі допущено більше чотирьох помилок, бали 0-0,9 – коли в роботі немає правильно виконаних завдань без помилок і недоліків й така робота не зараховується.</p> <p>Есе «Етика екзистенціалізму. Свобода вибору та відповідальність у роботі психолога»</p> <p>Есе оцінюються в балах (максимально – 10 балів): 9-10 – «відмінно»; 6-8 – «добре»; 3-5 – «задовільно», 1-2 – «незадовільно», 0-1 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:</p>			

- 1) відповідність тексту есе запропонованій темі (relevance to the topic) – 1,5 бала;
- 2) психологічне розуміння запропонованої теми (psychological understanding of the topic) – 3 бали;
- 3) переконливість наведених аргументів (persuasive power of argumentation) – 3 бали;
- 4) узгодженість, послідовність, логічність викладу (coherence) – 2 бали;
- 5) оригінальність есе (originality) – 1,5 бала.

В оцінюванні **рефератів і презентацій** встановлюються такі вимоги: бали 24-28 – «відмінно»; 16-23 – «добре»; 8-15 – «задовільно», 0-7 – «незадовільно».

Критерії оцінювання презентацій:

- структура (кількість слайдів відповідає змісту і тривалості виступу; наявність титульного слайду і слайда з висновками) – 4 бали;
- наочність (ілюстрації доброї якості, з чітким зображенням, текст легко читається; застосовуються засоби наочної інформації (схеми, рисунки, діаграми тощо) – 4 бали;
- дизайн та налаштування (оформлення слайдів відповідає темі; для всіх слайдів презентації застосовується ідентичний шаблон оформлення; текст сформатовано за шириною – 2 бали);
- зміст (презентація добре структурована і відображає основні етапи дослідження (проблема, мета, гіпотеза, хід роботи, висновки, ресурси); містить повну, зрозумілу інформацію по темі роботи; орфографічна та пунктуаційна грамотність – 6 балів;
- вимоги до виступу (виокремлено та сформульовано головні ідеї, на яких базується презентація; немає дублювання тексту на слайдах та у виступі; доповідач вільно володіє матеріалом, чітко і зрозуміло висловлюється; впевнено і коректно відповідає на запитання та зауваження аудиторії; не виходить за межі встановленого регламенту – 6 балів;
- стиль презентації (збалансоване використання і тексту, і зображення для передачі думок; емоційний контакт з аудиторією; креативність доповідача – 3 бали;
- реакція аудиторії (відповідає моделі споживацької поведінки AIDA (Attention, Interest, Desire and Action); візуальні ефекти для розміщення тексту та ілюстрацій не перешкоджають сприйняттю змісту; вдало аргументовані ідеї підтримують цікавість аудиторії – 3 бали.

Критерії оцінювання рефератів (максимальний бал – 28):

1. Обґрунтовано актуальність теми – 3 бали.
2. План реферату, в якому системно розкрито обрану тему – 3 бали.
3. Зміст реферату містить положення практичної діяльності психолога за обраною проблематикою – 5 балів.
4. Розкрито особливості застосування терапевтичних методів та прийомів у роботі з клієнтами для розв'язання корекційних, профілактичних, реабілітаційних та розвивальних завдань – 5 балів.
5. Особистий внесок (оцінюється із наявності власних аналітичних висновків, пропозицій та креативних ідей щодо

	<p>використання консультативних методів у майбутній професійній діяльності, підтримання цікавості в аудиторії) – 5 балів.</p> <p>6. Використані джерела (наявність достатньої кількості наукових джерел та їх належне оформлення) – 3 бали.</p> <p>7. Додержання загальних вимог щодо оформлення реферату – 4 бали.</p> <p>Розподіл балів за виконання творчого завдання (максимально 4 бали): 3,5-4 – «відмінно»; 2,5-3,4 – «добре»; 1,5-2,4 – «задовільно», 1-1,4 – «незадовільно», 0-0,9 – робота не зараховується. Бали виставляються за такими параметрами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) відповідність тексту запропонованій темі – 0,5 бала, 2) змістовність викладу матеріалу (структурованість та обґрунтованість опису) – 2 бали; 3) узгодженість, послідовність, логічність викладу – бали – 0,4 бала; 4) рефлексивність – 0,4 бала; 5) оригінальність – 0,4 бала; 6) захист роботи – 0,3 бала. <p>Оцінювання експрес-тестування (максимально 10 балів): «відмінно» (9-10 балів); «добре» (8-6 балів); «задовільно» (5-3 бали), «незадовільно» (0-2 бали).</p>
Семінарські заняття	<p>Поточний контроль здійснюється у формі усного опитування, колективних дискусій і обговорень та презентацій самостійно виконаних завдань. Опитування за кожною темою оцінюється від 0 до 4 балів. Відсутність відповіді оцінюється у 0 балів.</p> <p>В оцінюванні усних чи письмових відповідей та тестових завдань враховується: повнота знань (чи знає студент матеріал з даної теми в загальному аспекті); якість знань (як глибоко розуміє студент теоретичний і практичний зміст усіх понять; наскільки свідомо було засвоєно основні поняття й правила); вміння застосовувати набуті знання до розв’язання практичних завдань; знання основних положень стандартів, правильність використання термінології; вміння викласти засвоєний матеріал правильною літературною мовою.</p> <p>Оцінки у національній шкалі («відмінно» - 5, «добре» - 4, «задовільно» - 3, «незадовільно» - 2), отримані аспірантами оцінки виставляються в академічних журналах.</p> <p>Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який під час формулювання відповіді застосовує творчий підхід, самостійне залучення знань, одержаних з додаткової літератури, узагальнює знання одержані під час вивчення дисципліни. Оцінка «відмінно» передбачає глибину засвоєння навчального матеріалу, культуру мислення й мовлення, вільне користування термінологією, вміння застосувати знання теоретичних основ на практиці. Аспірант дає свідомі, правильні, повні відповіді на поставлені запитання, точно формує означення й теоретичні положення. Аспірант, якому виставляється оцінка «відмінно», має виявити глибокі знання з предмета, загальний високий рівень грамотності, високу ерудицію. Оцінки «дуже добре» й «добре» виставляються студенту, який міцно засвоїв програмний матеріал, уміє грамотно його викласти, не допускає істотних помилок у формулюванні відповідей на</p>

	<p>запитання, вільно оперує навчальним матеріалом із дисципліни, знає наукову й довідкову літературу з проблем навчальної дисципліни. Різниця порівняно з найвищим балом виявляється в тому, що знання студентів мають характер обмеженості, не виявляється рівень творчого володіння навчальним матеріалом, немає достатньої самостійності в аргументації відповідей. Аспірант глибоко й свідомо розуміє теоретичний матеріал, але нечітко формулює правила, допускає недоліки, які може самостійно виправити. Культура мови висока. Оцінки «задовільно» й «достатньо» ставляться за низький рівень якості засвоєння теоретичних знань, але виявлену здатність дати неповні відповіді на всі поставлені запитання. Студент виявляє теоретичні знання, демонструє певну самостійність у викладенні навчального матеріалу, проте робить це поверхнево із застосуванням певних штампів у відповідях, висновки сформульовані вузько. Не повністю ознайомлений з додатковою навчальною літературою. Має обмежені знання фактичного матеріалу, допускає суттєві неточності в формулюваннях, порушує послідовність у викладенні навчального матеріалу. Аспірант допускає помилки у відповідях, неправильно формулює те чи інше положення, після вказівок і зауважень викладача частину помилок і недоліків не може самостійно виправити. Культура письмового та усного мовлення, точність викладення мають певні вади, хоча і є мінімально достатніми. Оцінки «незадовільно» й «неприйнятно» виставляються студентові, який не засвоїв значної частини програмного матеріалу, допускає істотні помилки в формулюванні відповідей на запитання, на окремі з них не дає відповіді. Не здатен використати наявні знання програмного матеріалу на практиці. Аспірант не володіє навчальним матеріалом, формально відповідає на окремі запитання, йому важко відповісти на додаткові запитання.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Згідно з «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) , до підсумкового контрольного випробування допускаються аспіранти, що прослухали лекційний курс, взяли участь у практичних заняттях, виконали всі письмові завдання (експрес-тестування, есе, реферат чи презентацію) та написали контрольну (модульну) роботу.</p> <p>У разі відсутності аспіранта з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи. При неявці аспіранта у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль).</p> <p>Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з курсу (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних занять тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p> <p>Підсумковий контроль знань здійснюється на останньому практичному занятті. Залік передбачає підсумкове оцінювання (у стобальній шкалі) й визначається як сума</p>

оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістового модуля.

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Вили навчальної роботи	Навчальні тижні																	Р
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1		1		1				1				1		1			
Семінарські з-тя	3	6	3	3	3	3	3	6	3	3	3	6	3		12			
Самостійна р-та														20				
Індивідуальні завдання																14		
Залік																		
Всього за тиж-нь	4	6	4	3	4	3	3	6	4	3	3	6	4	20	13	14		

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедіа, комп'ютери, використання цифрових систем управління навчанням – D-learn; використання онлайн навчального контенту – Google Meet, Cisco Webex Meetings, Zoom, Microsoft Teams, YouTube та сучасного інструменту для створення цифрового навчального контенту Microsoft PowerPoint.

Література:

Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.

Ільченко І. С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. 150 с. <http://chito.in.ua/navchalenij-posibnik-dlya-studentiv-dennoi-ta-zaochnoi-formi.html>

Арт-терапія в роботі психолога: інноваційні підходи : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції, м. Кропивницький, 20–27 квітня 2021 року / уклад. Молчанова О.М.; за заг. ред. Жосана О.Е. Кропивницький, 2021.150 с

Каліна Н.Ф. Психотерапія : підручник. Київ, 2010. 320 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/432663.pdf

Карпенко З.С. Герменевтика психологічної практики : посібн. Київ, 2001. 116 с.

Колпакчи О. С. Арт-терапія : курс лекцій : навч. посібник.Бердянськ : БДПУ, 2016. 322 с.

Концептуальні засади і методика глибинної психокорекції : навч. посіб. / за ред Т.С. Яценко. Київ, 2008. 342 с. https://library.udpu.edu.ua/library_files/423691.pdf

Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посібн. Київ, 2012, 384 с. <http://kuzikova.info/ru/2016/01/teorija-i-praktika-vikovoji-psihokorekcii/>

Москалець В.П. Психологія особистості : навч.посіб. Київ, 2013. 416 с.

Нельсон-Джоунс Р. Теория и практика консультирования : уч. пос. Санкт-Петербург, 2000. 464 с. <http://www.klex.ru/6c9>

Паркулаб О.Г. Екзистенційна психологія як філософський праксис. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. Херсон, 2018. Вип. 3. Т. 1. С. 104-110. 0,5 друк.арк;. (включено до міжнар. наукометр. бази Index Copernicus) http://pj.kherson.ua/file/2018/psychology_03/ukr/part_1/20.pdf

Паркулаб О. Г. Відчуття Dasein як універсальний екзистенційний чинник розуміння процесу людського життя. *Збірник наукових праць : психологія. Івано-Франківськ*, 2019. Вип. 25. С.135-142. (фах.).

Паркулаб О.Г., Федик О.В., Хрущ О.В. Конструктивістсько-екзистенційний підхід до консультативної допомоги особистості. *Теоретико-методологічні проблеми сучасної психології особистості : зб. матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Івано-Франківськ, 23-24 вересня 2021 р.). Івано-Франківськ, 2021. С. 133-136.

Паркулаб О.Г. Терапевтичний діалог як співтворчість консультанта і клієнта. *Габітус*. № 15, 2020. С.187-191.

Паркулаб О.Г. Феноменологічний аналіз у віковому екзистенційному консультуванні та його аксіологічні акценти. *Психологія особистості*. № 1 (3), 2012. С.129-138.

http://ps.pu.if.ua/2012_3/14Park.pdf

Паркулаб О.Г. Пізнання мови архетипів як основа співтворчості людини й навколишнього світу. *Науковий часопис НПУ ім.М.П.Драгоманова. Серія № 12. Психологічні науки* : зб. наук. праць. Київ : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2013. № 40 (64). С.244-252.

Паркулаб О.Г. Екзистенційний підхід до тлумачення жіночого архетипу. *Молодий вчений*. 2016. № 10 (37). С. 326-330. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/10/74.pdf>

Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.26-100. <http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files>

Енциклопедичний словник з арт-терапії/ О.Л. Вознесенська, О.М. Скнар, О.А. Бреусенко-Кузнецов, О.О. Деркач, Л.В. Мова та ін.; [за заг. наук. ред. О.Л. Вознесенської, О.М. Скнар]. К. : Видавець ФОП Назаренко Т. В., 2017. 312 с.

Moon, B. (1995). *Existential art therapy: The canvas mirror*. Springfield, IL: Charles C Thomas.

Moustakas, C. (1994). *Existential psychotherapy and the interpretation of dreams*. New York: Jason Aronson.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра психології розвитку, 518 каб. тел. 596 136, https://kpr.pnu.edu.ua/ , kpr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Паркулаб Оксана Григорівна
Контактна інформація викладача	oksana.parkulab@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ➤ Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». ➤ Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ ➤ Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. ➤ Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.
Пропуски занять (відпрацювання)	Згідно з «Положенням про порядок організації

	<p><u>та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212) , до підсумкового контрольного випробування допускаються студенти, що прослухали лекційний курс, взяли участь у практичних заняттях, виконали всі письмові завдання (експрес-тестування, творче завдання, реферат чи презентацію) та написали контрольну (модульну) роботу.</u></p> <p>У разі відсутності студента з поважних причин при написанні контрольної (модульної) роботи йому надається можливість виконати цей вид роботи. При неявці студента у зазначений термін без поважних причин кількість балів з модуля дорівнює «0» (нуль).</p> <p>Допускається, як виняток, з дозволу завідувача кафедри одноразове виконання студентом додаткових видів робіт з курсу (відпрацювання пропущених занять, перескладання змістових модулів, виконання індивідуальних занять тощо) для підвищення оцінок за змістові модулі.</p> <p>Підсумковий контроль знань здійснюється на останньому практичному занятті. Залік передбачає підсумкове оцінювання (у стобальній шкалі) й визначається як сума оцінок за поточний контроль знань та результатів складання змістового модуля.</p> <p>ПОЛОЖЕННЯ про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS від 2 лютого 2016 р. № 18; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212</p>
<p>Виконання завдання пізніше встановленого терміну</p>	<p>Оцінка за виконане завдання знижується на один бал</p>
<p>Невідповідна поведінка під час заняття</p>	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів»</p> <p><u>«Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> - покликання: https://nmv.pnu.edu.ua.</p>
<p>Додаткові бали</p>	<p>Додаткові бали присуджуються: за участь у науково-дослідній роботі (підготовка публікацій і виступ на конференції – по 5 балів), опрацювання завдань з самоаналізу – по 2 бали (за кожну тему).</p> <p>Згідно з <u>«Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім.</u></p>

	Василя Стефаника” (введено в дію наказом ректора від 26 листопада 2020 р. № 799; із внесеними змінами наказом від 6 квітня 2021 р. № 212
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra

Викладач: Паркулаб Оксана Григорівна